

Itä-Suomen Liikennejärjestelmäpäivät 2018

1.11.2018

Matkahuolto / Jyri Niemimuukko

Saatamme yhteen.

Miksi yhteentoimivuus kiinnostaa Matkahuoltoa?

Matkahuollon palveluja käyttää valtakunnallisesti lähes 200 bussiyrittäjää niin PSA liikenteessä kuin markkinaehtoisessakin liikenteessä.

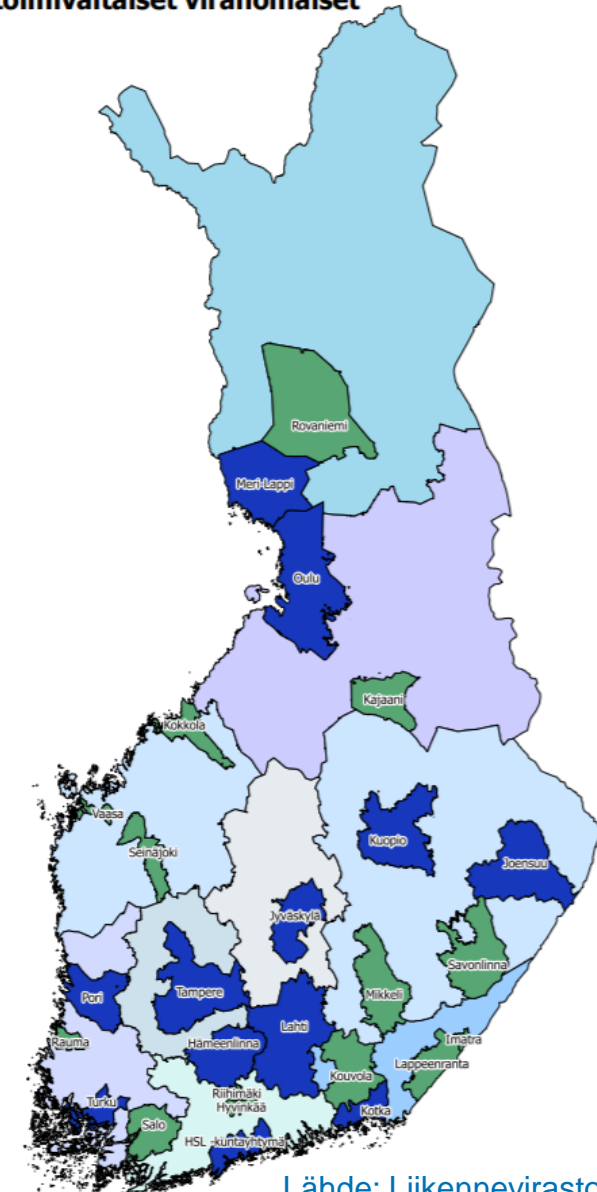
Toimivaltaisten viranomaisten liikenteen ja markkinaehtoisen liikenteen välille muodostuu lukuisia erillisiä rajapintoja ympäri Suomen.

Lainsäädäntö edellyttää lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta.

Asiakkaat odottavat saumatonta ja helppoa matkustamisen ratkaisua.

Joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset

- Etelä-Pohjanmaa ELY
- Kaakkois-Suomi ELY
- Keski-Suomi ELY
- Lappi ELY
- Pirkanmaa ELY
- Pohjois-Pohjanmaa ELY
- Pohjois-Savo ELY
- Uusimaa ELY
- Varsinais-Suomi ELY
- Seudullinen TVW
- Kuntakohtainen TVW

Lähde: Liikennevirasto

Mitä ongelmia yhteentoimivuuden aikaansaamiseksi pitää ratkaista?

Usean operaattorin ja usean liikennemuodon ympäristössä on luonnollista, että käytössä on useita lippu- ja maksujärjestelmiä.

Järjestelmissä on

- Eri hinnoittelumallit (matkan pituus, aika, käyttökerrat jne.)
- Eri taustajärjestelmät ja turvaratkaisut
- Eri lippumedia / päätelaite palvelun käyttämiseksi
- Eri suuruinen julkinen tuki suhteessa matkaan, aikaan tai käyttäjämäärään
- Jne.

Yritämme löytää ratkaisun mikä mahdollistaa helpon ja joustavan integraation eri lippu- ja maksujärjestelmien välille.

Perinteiset ratkaisumallit

1. Yksi järjestelmä kaikille
2. Yksi rajapinta kaikille
3. Pienin yhteinen nimittäjä

Kaksi ensimmäistä johtaa siihen, että jo muutaman toimijan kesken tulee monimutkainen ja ”monoliittinen” kokonaisuus minkä muuttaminen ja päivittäminen tulevaisuudessa on erittäin kallista tai jopa käytännössä mahdotonta.

Yksi järjestelmä tai yhteinen rajapinta ei millään voi vastata kaikkiin nykyisiin ja tuleviin vaatimuksiin eri liikennemuodoissa (linja-autoliikenne, rautatieliikenne, yhteiskäyttöautot, kaupunkipyörät jne.).

Pienin yhteinen nimittäjä on €, mutta sen käytöstähän halutaan tehokkuusmielessä eroon.

Jotain muuta pitää keksiä!

Teknisen näkökulman lisäksi

Yhteentoimivuudesta vastaavien tahojen on välttämätöntä sopia palveluiden käytön rahastamiseen ja vastuihin liittyvistä asioista ennakkoon.

- ⇒ Vähintään sopimus kelpoisuudesta eri palveluihin lipputuotetasolla huomioiden korvaukset palvelun käytöstä.
- ⇒ Lisäksi on sovittava tunnisteiden käytöstä (vaikka käytössä olisi yhteiskäyttöinen tekniikka, koska kertakäyttöinen tunniste on eri asia kuin toistuvaan käyttöön tarkoitettu ja pitkän voimassa oleva).
- ⇒ Eikä sovi unohtaa palvelumuotoilua käyttäjien suuntaan.
- ⇒ Saati vastuunjako palveluketjuun liittyvien ongelmatapausten kohdalla.

Toimijoiden väliset sopimukset ovat välttämättömiä niin palvelun tuottajan, lippu- ja maksujärjestelmäoperaattorin kuin palvelun käyttäjänkin oikeusturvan kannalta.

Mitä tällä hetkellä on viranomaisvalmistelussa

Lippu-työryhmän avulla valmistellaan

- Käytännesääntöjä avoimien rajapintojen hyödyntämiseen
- Käytännesääntöjä puolesta-asioinnin mahdollistamiseksi
- Rajapintamallia puolesta-asioinnin toteuttamiseksi

Vastaavaa työtä olisi käynnistettävä myös yhteentoimivuuden aikaansaamiseksi konkreettisella tasolla.

Yhteentoimivuuden varmistamiseksi

On pystyttävä sopimaan PSA liikenteen palveluiden asiakashinnasta

1. Toisen toimivaltaisen viranomaisen lipputuotteella tai
2. Markkinaehtoisella lipputuotteella palvelua käytettäessä.

Markkinaehtoisen liikenteen asiakashinta on julkinen, mutta mikä on palvelun oikea hinta PSA liikenteessä ”ulkopaikkakuntalaiselle”?

Kerta- tai sarjalippu –pohjaisia palveluita on mahdollista hinnoitella etukäteen, mutta miten sovitaan eri toimijoiden kausilippujen tai täysin uusien lipputuotteiden korvauksista eri liikennetyypeissä.

Toimijoiden kesken on tarpeellista muodostaa yhteisiä suunnitteluryhmiä

- Päättämään yhteiskäyttöisyyden palvelumuodoista
- Päättämään teknisistä vaatimuksista
- Päättämään palveluiden käyttöön liittyvistä kaupallisista reunaehdoista (miten, ei kuinka paljon)

Saatamme yhteen.